

Motion till riksdagen

1988/89:Ub811

av Stina Gustavsson (c)

Vissa skolfrågor i Kronobergs län

Gymnasieskolan

Landstinget och länets kommuner visar ett mycket stort intresse för försöksverksamheten med treåriga utbildningar. Inför nästa läsår har så gott som alla huvudmän begärt att få delta i den fortsatta försöksverksamheten.

Störst intresse har omvårdnadslinjen, naturbrukslinjen och industriellt tekniska linjen tilldragit sig. Så har t.ex omvårdnadslinjen som redan nu ingår i försöksverksamheten lockat många sökande. Med tanke på det stora behovet av personal inom vård och omsorg som förväntas under 90-talet är det mycket angeläget att flera kommuner kan delta i försöksverksamheten. Denna önskan ligger också helt i linje med kommunförbundets och Landstingsförbundets målsättning.

Det är angeläget att försöksverksamheten med treåriga yrkesinriktade linjer får minst den dimensionering som skolöverstyrelsen föreslår.

Vuxenutbildning

I Kronobergs län finns ett förhållandevis stort behov av etapp 1-utbildningen med ökande elevtal. Detta beror bl.a. på att grundskolan infördes mycket sent i stora delar av länet, och att stora omstruktureringar nu sker av näringslivet. Efter industrinläggningar inom vissa branscher finns nu stora utbildningsbehov för nya kvalificerade jobb.

Arbetsmarknadssituationen i länet är för närvarande ganska gynnsam. Detta beror i hög grad på att man målmedvetet arbetat på att skapa god utbildning och därigenom tillgodosett de behov som det lokala näringslivet redovisat. Arbetsmarknadssituationen medför en viss inflyttning. De inflyttande är emellertid i regel lågutbildade och i behov av komvuxutbildningar. Många har praktisk erfarenhet men saknar de grundläggande teoretiska kunskaper, som krävs för vidareutbildning.

Näringslivet i länet präglas i hög grad av småföretagsamhet, såväl inom jord- skogssektorerna som inom tillverkningsindustrin. Småföretagare kan i regel inte tillgodose sitt utbildningsbehov annat än i komvux. I länet finns 9 000 enmansföretag.

Invandringen till länet är stor. Länet ligger i detta avseende bland de främsta i landet. Den stora invandringen ställer höga krav på SFI och grundvux. Ett speciellt problem finns i Ljungby kommun som på senare tid

tagit emot många flyktingar från Vietnam och Kambuchea. Från Vietnam rör det sig om sino-vietnameser med kinesiska som hemspråk. Flertalet av dessa har låg utbildning. Från Kambuchea kommer många lågutbildade med bara 2-3 års skolgång. De har också annat alfabet än vi. Det saknas dessutom lexikon för översättning mellan svenska och kambodianska och mellan engelska och kambodianska. Båda dessa flyktinggrupper är mycket resurskrävande. Därtill kommer att det inom dessa elevgrupper inte sällan finns elever med särskilda behov.

Inom vårdsektorn finns många invandrare. Ett stort antal av dem behöver komplettera sin utbildning för att bli behöriga för högskolestudier inom vården. Det är mycket viktigt att tillvarata den arbetskraft som finns inom vård och äldreomsorg med tanke på det ökande antalet äldre och det minskande antalet ungdomar som förväntas under 90-talet.

I den regionalpolitiska utredningen "Regional utveckling och mellanregional utjämning" (SOU 1984:74) utpekades östra Småland som ett område med strukturproblem. Området har under 80-talet drabbats relativt hårt av strukturförändringar inom både de areella näringarna och industrin. Mot denna bakgrund har de tre Smålandslänen och Östergötlands län diskuterat gemensamma åtgärder. Industridepartementet har anslagit medel för särskilda utbildningsinsatser och en rad uppdragsutbildningar av näringslivsstimulerande karaktär har igångsatts. Glädjande nog föder dessa kurser ett nytt och ökat behov av andra utbildningar inom komvuxområdet. Det vore mycket olyckligt om det reguljära skolväsendet inte kunde möta detta behov.

Kronobergs län har de senaste åren drabbats hårt av minskningen av timtilldelningen till komvux. Det är inte speciellt effektivt att först bygga upp en bra fungerande organisation och sedan rasera den.

Barn och ungdomar ges en allt bättre utbildning, men det uppkommer ständigt nya utbildningsbehov även hos vuxna. För Kronobergs län finns ett stort behov av ytterligare timmar inom kommunal vuxenutbildning vilket ovanstående visar. Därför hemställs att riksdagen tillför ett högre antal timmar inom vuxenutbildningen. Detta förslag ligger i linje med de krav som ställs i centerpartiets parti- och kommittémotioner på skolområdet.

Högskolan i Växjö

Den regionala analysen av 1987 års långtidsutredning visar att den långsiktiga utvecklingen i Kronobergs län inger oro. Detta bekräftas också av länsstyrelsens nya prognoser som visar på en svag utveckling av antalet arbetstillfällen. Om länet skall kunna upprätthålla samma höga sysselsättningsnivå bland länsinvånarna som 1988 blir antalet arbetstillfällen år 2000 otillräckligt. En satsning på högskolan i Växjö skulle betyda mycket.

Vid högskolan i Växjö bedrivs idag en betydande forsknings- och utvecklingsverksamhet, finansierad av externa medel av olika slag.

Vid högskolan i Växjö fanns under våren 1988 fem adjungerade professorer. Hösten 1988 presenterades ett forskningsprogram med nio programområden: arbetsmarknadspolitik, datorbaserade informationssystem, didaktik, entreprenörskap och företagsutveckling, kommunikation och språk, organisationsteori, regional historia och regional utveckling, systemekonomi samt transportekonomi och materialadministration.

I grundsynen för utvecklingen i Kronobergs län står fast att de regionala organen bör inrikta sitt arbete på "att arbeta för att Högskolan i Växjö utvecklas till ett universitet med egna forskningsresurser". Detta markeras ytterligare genom att utbildning och forskning är ett av fem prioriterade nyckelområden i länet.

Genom sin omfattning på forskningsverksamhet vid högskolan i Växjö är det naturligt att Växjö blir "forskningssorten" i sydöstra Sverige. Växjö har ett stort naturligt omland med goda kommunikationer. Tillgängligheten, för ett stort omland med behov av teknik- och kunskapsspridningsaktiviteter, blir därmed stor. Inom en radie på 100 km från Växjö når man större delarna av Småland och Blekinge. Inom ett avstånd av 100 km från Växjö når man cirka 720 000 invånare.

För fasta forskningsresurser till högskolan i Växjö talar också de samverkans effekter som skulle kunna uppnås genom redan befintlig forskning. Sådan bedrivs nämligen vid bl.a. Emigrantinstitutet, Glasforskningsinstitutet, lantbruksuniversitetets forskningsstation i Åsa utanför Växjö och vissa företags utvecklingsavdelningar som Telub och Fläkt AB.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att de treåriga yrkesinriktade gymnasielinjerna får minst den av skolöverstyrelsen begärda dimensioneringen,
2. att riksdagen beslutar om en utökning av antalet timmar för kommunal vuxenutbildning,
3. att riksdagen beslutar tilldela högskolan i Växjö fasta forsknings- och utvecklingsresurser.

Stockholm den 24 januari 1989

Stina Gustavsson (c)